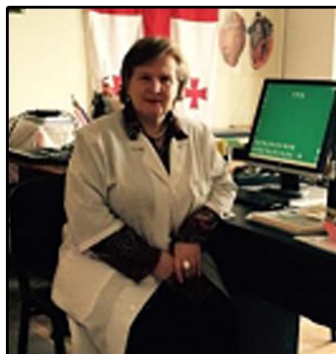

ფიზიოლოგიის დეპარტამენტი

პროფესორი ირინე კვაჭაძე
დეპარტამენტის ხელმძღვანელი

ასოცირებული პროფესორი თამარ გიორგობიანი

ასოცირებული პროფესორი გიორგი ჭიჭინაძე

ასოცირებული პროფესორი გაგა ღუმბავაძე

ფიზიოლოგიის დეპარტამენტი

ასოცირებული პროფესორი თამარ გვასალია

ასისტენტ-პროფესორი მაია ჭონსონი

ასისტენტ-პროფესორი ქეთევან ებრაელიძე

ასისტენტ-პროფესორი დარეჯან მუჟვანაძე

ფიზიოლოგიის დეპარტამენტი

დგანან (მარცხნიდან მარჯვნივ): ხათუნა ძმანაშვილი, ნინო თეზელაშვილი, ზაზა დუმბაძე, ქეთევან ებრალიძე, მერაბ ცაგარელი, მარიამ შავერდაშვილი, გიორგი ჭიჭინაძე, გურამ სანადირაძე, ლიანა კაკიაშვილი, თამარ გვასალია, თამარ ჩუტკერაშვილი, მაკა ჩახნაშვილი, მაია ჯონსონი.
სხედან (მარცხნიდან მარჯვნივ): ლაურა ცხადაძე, თამარ გიორგობიანი, ნაილი ჩიხორია, ირინე კვაჭაძე, დარეჯან მუავანაძე, მარინა გოგელია

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის ფიზიოლოგიის დეპარტამენტი (მოკლე ისტორიული ექსკურსი)

თბილისის უნივერსიტეტში 1919 წლის იანვარში დაარსდა ნორმალური ფიზიოლოგიის საუნივერსიტეტო კათედრა, რომელიც ახორციელებდა აკადემიურ საქმიანობას უნივერსიტეტის ყველა იმ ფაკულტეტსა და პროგრამაზე, რომელზეც ფიზიოლოგია ისწავლებოდა. მისი პირველი გამგე იყო პროფესორი ვარლამ მოსეშვილი. 1919 წლის შემოდგომიდან კათედრას განაგებდა პროფესორი ივანე ბერიტაშვილი, იგი კათედრის გამგედ ჯერ კიდევ ოდესაში მუშაობის დროს - 1919 წელს აირჩიეს. 1925 წლის 12 დეკემბერს სამკურნალო ფაკულტეტმა დააარსა დამოუკიდებელი ფიზიოლოგიის კათედრა, რომლის გამგედ დაინიშნა პროფესორი ვარლამ მოსეშვილი.

საუნივერსიტეტო კათედრის გამგეები იყვნენ: პროფესორი ვარლამ მოსეშვილი (1919), პროფესორი ივანე ბერიტაშვილი (1919-1926), საფაკულტეტო კათედრისა - პროფესორი ვარლამ მოსეშვილი (1926-1929). საფაკულტეტო კათედრის ხელმძღვანელები შემდგომ იყვნენ: პროფესორი გიორგი ვანაძე (1929-1945), მეცნიერებათა აკადემიის ნევრ-კორესპონდენტი პროფესორი ალექსანდრე ბაკურაძე (1945-1985), მეცნიერებათა აკადემიის ნევრ-კორესპონდენტი, პროფესორი არჩილ ასათიანი (1985-2004).

კათედრაზე 1919-1930 მუშაობდნენ: პროფესორი ვალერიან მოსეშვილი, პროფესორი ივანე ბერიტაშვილი; ასისტენტებად - ბორის ანთელიძე, ალექსანდრე ბაკურაძე, დიმიტრი გედევანიშვილი, სერგო ნარიკაშვილი, სალომე კლიმიაშვილი.

1930-1960 წლებში და მომდევნო პერიოდში კათედრაზე მუშაობდნენ: პროფესორები გიორგი ვანაძე, ალექსანდრე ბაკურაძე, დიმიტრი გედევანიშვილი; დოცენტები ნინო ბებურიშვილი, ო. გელაშვილი, ა.ლექსანდრე ფანცხავა, გივი ვეფხვაძე; ასისტენტები - არჩილ ასათიანი (შემდეგ - დოცენტი, პროფესორი, კათედრის გამგე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ნევრ-კორესპონდენტი), მეგი დათეშიძე (შემდეგ - დოცენტი), ნადეჟდა სალუქვაძე, თინა ნიკოლაევა (შემდეგ - დოცენტი), გიორგი მირზიაშვილი, გურამ ბექაია (ამჟამად - თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორის მრჩეველთა საბჭოს წევრი, პროფესორი), ნინო მაისურაძე, ავთანდილ აბესაძე, თინათინ მხეიძე.

ფიზიოლოგიის დეპარტამენტი

ფიზიოლოგიის კათედრის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის ძირითად მიმართულებას წლების განმავლობაში წარმოადგენდა ორგანიზმის კვებითი მოქმედების ნეიროჰუმორული მექანიზმების შესწავლა. მკვლევართა მიერ დადგენილი იქნა, რომ კვებითი მოქმედება რეგულირდება თავის ტვინის სხვადასხვა სტრუქტურით - ღეროვანი ნაწილებიდან ჰემისფეროების ქერქამდე; მათ შორის მნიშვნელოვანი ფუნქციური კორელაციები კი საკვების მიღების მომენტიდანვე მყარდება და საკვების მონელების პროცესის განმავლობაში გრძელდება. ამ მიმართულებით ფუნდამენტური, მაღალი სამეცნიერო ღირებულების მქონე შრომების ავტორები ბრძანდებიან ბატონი ალექსანდრე ბაკურაძე და ბატონი არჩილ ასათიანი - საქართველოს ფიზიოლოგიის კორიფეები; მათ ბიძგი მისცეს სამეცნიერო კვლევას ამ სფეროში არა მარტო საქართველოში, არამედ მსოფლიოში; მათი შრომების სამეცნიერო რენომე დღესაც მაღალია.

მოგვიანებით გამოკვლევების ციკლი პროფესორ არჩილ ასათიანის და პროფესორ ირინე კვაჭაძის ხელმძღვანელობით მიედგინა ადამიანის ორგანიზმის ჯანმრთელობის სომატური და მენტალური პარამეტრების მართვისა და შრომისუნარიანობის გაზრდის საშუალებების ძიებას, “ნორმისა” და “პათოლოგიის” ცნებების დიაპაზონის განსაზღვრას ჰომეოკინეზის ფარგლებში, ორგანიზმის ფიზიოლოგიური სისტემების ურთიერთთანამოქმედების შესწავლას. ამ მიმართულებით განსაკუთრებით საინტერესო აღმოჩნდა ქალის ორგანიზმი, რამეთუ მისი ფიზიოლოგიური სპეციფიკა, პირველ რიგში კი - სასქესო ჰორმონული ბალანსის ყოველთვიური ფლუქტუაცია, მნიშვნელოვანწილად განსაზღვრავს ორგანიზმის ადაპტაციის უნარის თავისებურებებს.

კათედრის პედაგოგიური პერსონალი 1998 წელს: კათედრის გამგე - საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, პროფესორი არჩილ ასათიანი, პროფესორი ირინე კვაჭაძე, დოცენტები ნაილი ჩიხორია და გურამ სანადირაძე, უფროსი მასწავლებელი ცეცილია სოხაძე, ასისტენტები ალექსი ანდლულაძე, ლალი მოდებაძე, ლია რუსიძე, მარინე ქუთათელაძე, ლაურა ცხადაძე.

2004 წლიდან ჯერ ფიზიოლოგიის კათედრის, შემდეგ კი - ფიზიოლოგიის დეპარტამენტის ხელმძღვანელია პროფესორი ირინე კვაჭაძე. 2006 წელს ნორმალური ფიზიოლოგიის კათედრა გარდაიქმნა “ფიზიოლოგიის მიმართულებად”; მან “ფიზიკის და ბიოფიზიკის მიმართულებასთან” ერთად შეადგინა “ფიზიოლოგიის დეპარტამენტი”, რომლის ხელმძღვანელად დაინიშნა პროფესორი ირინე კვაჭაძე.

2006 წლიდან ფიზიოლოგიის დეპარტამენტი დამოუკიდებელი სასწავლო სტრუქტურული ერთეულის სახით ფუნქციობს; დეპარტამენტი ჩართულია თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის ყველა ერთსაფეხურიანი და საბაკალავრო, ასევე, ორი სამაგისტრო და რამდენიმე სადოქტორო კვლევის პროგრამის განხორციელებაში.

2007 წელს დეპარტამენტს შეუერთდა ყოფილი სპორტის აკადემიის (ამ უკანასკნელის მიერთების შემდეგ თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტთან) ფიზიოლოგიის კათედრა, რომლის ხელმძღვანელი, პროფესორი დურმიშხან ჩიტაშვილი და კათედრის წევრები ხელშეკრულებით, მონვეული პედაგოგების სტატუსით ჩართული იყვნენ აკადემიურ პროცესში ფიზიკური მედიცინის და რეაბილიტაციის ფაკულტეტის სტუდენტებთან.

ფიზიკისა და ბიოფიზიკის მიმართულებასთან თანამშრომლობამ ბიძგი მისცა რამდენიმე კვლევით პროექტს, რომლებიც დღესაც გრძელდება. კერძოდ, ფიზიოლოგიის დეპარტამენტის ახალგაზრდა მკვლევართა ჯგუფი პროფ. ი.კვაჭაძის და ალ. ციბაძის ხელმძღვანელობით აგრძელებს გარემო ფაქტორების (გეომაგნიტური, ბგერითი და სენსორული ზემოქმედებანი) გავლენის კვლევას ქალისა და მამაკაცის ორგანიზმზე, მზადდება ერთობლივი გრძელვადიანი სამეცნიერო პროექტი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მეცნიერებთან ერთად.

ფიზიოლოგიის დეპარტამენტი

ფიზიოლოგიის დეპარტამენტის პრიორიტეტულ კვლევითი ინტერესს დღეს, ძირითადად, ტკივილის ფიზიოლოგიის მექანიზმების კვლევა შეადგენს, რაშიც აქტიურადაა ჩართული ივანე ბერიტაშვილის ექსპერიმენტული ბიომედიცინის ცენტრის ტკივილისა და ანალგეზიის ლაბორატორიის ხელმძღვანელი, პროფესორი მერაბ ცაგარელი, დეპარტამენტის მოწვეული მასწავლებელი. 2020-2021 წწ. დეპარტამენტის დოქტორანტების მიერ ამ მიმართულებით ორი სადოქტორო დისერტაცია იქნა დაცული (მარტა აფხაზავა, 2020; ნათია ცაგარელი, 2021).

ამჟამად ფიზიოლოგიის დეპარტამენტში სრულდება სამი სადოქტორო კვლევა, მათ შორის – თსსუ-ის კლინიკურ დეპარტამენტებთან ერთობლივად. სადოქტორო კვლევის სფეროებია ჯანმრთელობის ეფექტების განმსაზღვრელი ჰიგიენური და ფუნქციური კორელატები, საღეჭი მუსკულატურის ელექტრომიოგრაფიული მახასიათებლები სუნთქვის სხვადასხვა მოდალობის პირობებში, კოგნიტური გამონვეული პოტენცილების ადიქციასთან კორელაციაში.

2006 წელს პროფ. ირინე კვაჭაძის და პროფ. არჩილ ასათიანის რედაქციით და დეპარტამენტის პერსონალის ძალებით შემუშავდა და გამოიცა პრაქტიკულად პირველი ქართულენოვანი სახელმძღვანელო ადამიანის ფიზიოლოგიაში მომავალი ექიმებისათვის, რაც ამ თვალსაზრისით რამდენიმე ათეულწლიანი ვაკუუმის შევსების პირველი მცდელობა იყო.

2008 წელს გამოიცა სახელმძღვანელოს მეორე, განახლებული და შევსებული გამოცემა, ხოლო 2009 წელს საბაკალავრო პროგრამების სტუდენტებისათვის გამოიცა სახელმძღვანელო “ადამიანის ფიზიოლოგიის საფუძვლები”. აღსანიშნავია, რომ 2009 წელს სახელმძღვანელო “ადამიანის ფიზიოლოგია” სტუდენტთა მიერ საუკეთესო სახელმძღვანელოდ იქნა მიჩნეული, ხოლო პროფ. ი.კვაჭაძეს - როგორც ამ სახელმძღვანელოს ავტორს - სათანადო დიპლომი გადაეცა. 2014, 2018, 2021 წწ. გამოიცა სახელმძღვანელოს “ადამიანის ფიზიოლოგია” განახლებული, უახლესი ინფორმაციით შევსებული და გადამუშავებული ვერსიები.

ფიზიოლოგიის დეპარტამენტის აკადემიური პერსონალი ამჟამად (2021/2022 სასწავლო წელი): დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, პროფესორი ირინე კვაჭაძე. ასოცირებული პროფესორები: გიორგი ჭიჭინაძე, ზაზა დუმბაძე, თამარ გიორგობიანი. ასისტენტ-პროფესორები: დარეჯან მჟავანაძე, მაია ჯონსონი, ქეთევან ებრალიძე. მოწვეული მასწავლებლები ბრძანდებიან: დოცენტი ნაილი ჩიხორია, მერაბ ცაგარელი, ლაურა ცხადაძე, ლიანა კაკიაშვილი, ნინო თებულაშვილი, მაია (მაკა) ჩახნაშვილი, თამარ ჩუტკერაშვილი, დავით მარგიშვილი, თამარ გვასალია, მარიამ შავერდაშვილი. ლაბორანტები ბრძანდებიან ხათუნა ძმანაშვილი და მარინე გოგელია.